

4. Васильев П.С., Волков Н.И. Некоторые биохимические и физиологические проблемы современной методики спортивной тренировки // Теория и практика физической культуры. - 2006. - № 11. — С. 857-863.
5. Верхошанский Ю.В. Программирование и организация тренировочного процесса. - М.: Физкультура и спорт, 1995. - 176 с.
6. Вовк С.И. Некоторые данные к хронокарте морфофункциональных перестроек под влиянием тренировки выносливости // Теория и практика физической культуры. - 2001. - № 8. - С. 32-35.
7. Додонова Л.П. Морфофункциональные особенности организма и развитие двигательных качеств у детей в пре- и пубертатном периоде онтогенеза: Автореф. дис. ... канд. биол. наук. -Н., 2001.-20 с.
8. Дорохов Р.Н., Петрухин В.Г. Методика соматотипирования детей и подростков. — Малаховка: Физкультура и спорт, 2001— 30 с.
9. Жафярова С.А. Анатомо-физиологические особенности детей различных конституциональных типов: Автореф. дис. канд. мед. наук. — М., 2000. -21 с.
10. Корінчик Л. Вплив фізичних навантажень на розумову і серцеву діяльність молоді // Спортивний вісник Придніпров'я: Науково-теоретичний журнал. – 2012. – № 7. – С. 147-149.
11. Мартиросов Э.Г. Методы исследования в спортивной антропологии. -М.: Физкультура и спорт, 1992. - 199с.
12. Пановеле В.В. Некоторые узловые периоды возрастной динамики гемодинамических показателей у детей и подростков // Биологический возраст и возрастная периодизация. - М., 1998. - С. 111-112.
13. Рубан Н.Э., Аулик И.В. Аэробно-анаэробный переход - критерий работоспособности и дозатор интенсивности в тренировке детей // Теория и практика физической культуры. - 2006. - № 10. — С. 42 - 45.
14. Сонькин В.Д. Определение конституциональной принадлежности //Теория и практика физической культуры. — 1999. — № 3. — С. 23-26.
15. Черноурцкий М.В. // Частная патология и терапия внутренних болезней. — М.: Госиздат, 1928.—С.171—224.

УДК 37.016.796.011.61

Дубогай О.Д., Євтушок М.В.
Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова

РОЛЬ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУП У ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЇХ ОСОБИСТОСТІ

В статті розглянуто різні методики стимулювання ціннісно-змістовної компетенції у процесі фізичного виховання у вищому навчальному закладі студентів спеціальної медичної групи.

Ключові слова: студенти, спеціальна медична група, компетенція, фізичні вправи.

Дубогай А.Д., Євтушок М.В. Роль познавательной деятельности в системе занятий физического воспитания студентов специальных медицинских групп в процессе социализации их личности. В статье рассмотрены различные методики стимулирования ценностно-смысловой компетенции в процессе физического воспитания в высшем учебном заведении студентов специальной медицинской группы.

Ключевые слова: студенты, специальная медицинская группа, компетенция, физические упражнения.

Dubogai O.D., Yevtushok M.V. The role of cognitive activity in the employment system of physical education of students of special medical groups in the socialization process of their personality. The article discusses various techniques to stimulate value-semantic competence in physical education at the high school students of special medical group. The means and methods of forming the competence of the students on how to optimize the use of physical training for timely correction of health and value-content knowledge appropriate fitness information technology. The main way to solve this problem is a practical training students to obtain in-depth knowledge, acquisition of individual experience of sports activities, the formation of values and meaningful competencies with emphasis on self-knowledge. The basic determinants of activation of value-content competence of students of special medical group in high school, which are: maintenance of educational material (innovation in teaching fitness techniques with current research on optimization of the use of motor exercises under physical abilities of the body, the practical importance of knowledge and skills); organized training and educational motor activity (learning new psychological and comfortable for a particular student's personality by means of motor activity in self-employment); relationship between the parties of fitness process (create optimal conditions for motor activity and psychological comfort during communication, joint health education activities, teaching optimism, control effects on the body of acquired motor skills and abilities).

Key words: students of special medical groups, competence, exercise.

Постановка проблеми. Загальновідомо, що склад ключових компетенцій студентів, віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи, повинен включати загальні: універсальні знання щодо підтримки, збереження та своєчасної корекції рівня здоров'я організму при наявності хронічних захворювань засобами фізичної культури і спорту. В умовах сьогодення одним із кризових явищ традиційних і нових «інноваційних» систем освіти є розрив між фізичним вихованням і всіма іншими видами учбової діяльності. Можливою причиною існуючого положення є відсутність реальних механізмів, які обумовлюють взаємозв'язок між рівнем ціннісно-змістовних компетенцій студентів спеціальних медичних груп та значущості

рухової діяльності у процесі навчання та фізичного виховання. Сутність такої взаємодії полягає в необхідності формування освітньо-оздоровчої системи, основою якою повинен бути виховний, освітній і оздоровчий ефекти. Теоретичний аналіз наукових досліджень свідчить про те, що проблема формування ціннісно-змістовних компетенцій у циклі фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп досліджена недостатньо як у теоретичному, так і в практичному аспектах. Так, зокрема, не проаналізовані зміст, форми, методи й педагогічні умови, які повинні забезпечувати процес організації та розвитку спеціально сформованих знань, умінь та навичок студентів з відхиленнями у стані здоров'я як основи розвитку їх ціннісно-змістовних компетенцій в системі занять з фізичного виховання у вищому навчальному закладі. Головним завданням вищої професійної освіти стає формування цілісної особистості, яка прагне до максимальної реалізації своїх можливостей, націленої на саморозвиток, самоосвіту, збереження та підтримку здоров'я протягом усього життя. Тому розробка засобів і методів формування компетенції у студентів, щодо оптимізації використання засобів фізичної культури з метою своєчасної корекції рівня здоров'я та ціннісно-змістовні знання відповідних фізкультурно-оздоровчих інформаційних технологій, є досить актуальною в сучасній педагогіці. Найбільш продуктивному вирішенню цього завдання сприяють методи педагогічного проектування, засновані на сучасних досягненнях системного аналізу, які дозволяють створювати адаптовані освітні технології, відповідно сприяючи поширенню діапазону ціннісно-смыслових знань, під актуальні запити особистості і суспільства. При цьому найважливішим фактором адаптації до осмислених фізкультурно-оздоровчих занять фізичними вправами, становлення особистості майбутнього професіонала на фоні оптимального поєднання в ньому соціального та біологічного. Узагальнені результати наукових досліджень показують, що сьогодні в системі освіти спостерігається тенденція, яка зорієнтована на розвиток соматичної природи людини. Між тим, не завжди враховуються її психічна і соціокультурна сторони, що виключає багатогранну і інтегративну роль фізичної культури в цілісній методології, яка спрямована на розвиток людини в єдності тілесного і духовного.

У зв'язку з цим гостро стоять питання впровадження такої системи фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи, яка зможе переорієнтувати діяльність особистості з традиційної, передбаченою програмою з фізичного виховання для вищих навчальних закладів мети - придбання рухових умінь, навичок і розвиток фізичних якостей - на накопичення досвіду ціннісно-змістовних компетенцій, а саме: освоєння знань і методів управління особистим фізичним розвитком та фізичним станом; формування активно-перетворюючого відношення до одержуваної інформації, щодо поліпшення здоров'я засобами фізичної культури; проектування стратегії індивідуального здорового стилю життя; корекцію свого фізичного стану залежно від професійних і життєвих завдань та діагнозу хронічної хвороби. Актуальним стає пошук та обґрунтування методичних основ навчання студента включати в процес управління кондицією особистого фізичного стану та рівнем свого здоров'я, на основі органічної єдності освоювати предметну і організаційну сторони фізичного виховання у спеціальній медичній групі. Основним шляхом вирішення зазначеної проблеми є практичне навчання студентів самостійному поглибленому отриманню знань, придбанню індивідуального досвіду фізкультурно-спортивної діяльності, формуванню ціннісно-змістовних компетенцій з акцентом на самовизначення отриманих знань. У фізичній культурі система формування ціннісно-змістовної компетенції студентів спеціальної медичної групи в ряді досліджень розглядається як окремі самопроцеси: саморозвиток індивідуальної фізичної культури (П. В. Старокожев); самопізнання студента, підвищення та укріплення рівня здоров'я засобами фізичної культури (В. В. Черняєв, К. Ю. Акулова); самовизначення студента (М. Я. Віленський); саморозвиток і самовиховання майбутнього вчителя та спеціаліста (В. С. Макеєва). Однак рішення даної проблеми з точки зору системного підходу у сфері фізичної культури ще не знайшло свого розкриття. Таким чином, проведений теоретико-емпіричний аналіз впровадження засобів та методів в систему фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп вищих навчальних закладів дозволив виявити наступні суперечності між:

- потребою суспільства в здоровому поколінні і низьким рівнем фізичної підготовленості студентської молоді, особливо студентів спеціальних медичних груп;

- високими пізнавальними можливостями оздоровчої фізичної культури, позитивним переносом знань у фізкультурно-оздоровчу та виховну діяльність і нездатністю вищої школи комплексно і послідовно зберігати і зміцнювати здоров'я студентської молоді в процесі навчання;

- збільшеними вимогами до оволодіння основами ціннісно-змістовної компетенції майбутніх фахівців - випускників вузів в системі збереження та зміцнення здоров'я, потребою особистості в знаннях, умінні керувати корекційними засобами та методиками своєчасного використання фізичних вправ в системі фізичної культури у повсякденній життєдіяльності і традиційною організованою формою фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи;

- сучасними вимогами до комплексного інформаційного забезпечення фізкультурно-оздоровчої підготовки та недостатньою кількістю науково обґрунтованих інноваційних підходів використання інформаційних технологій у сфері фізичної культури студентів спеціальної медичної групи.

Здоров'я і навчання студентів взаємозв'язані і взаємообумовлені. Чим міцніше здоров'я студента, тим продуктивніше навчання, інакше кінцева мета вищої освіти втрачає справжнє значення і цінність. В умовах кредитно-модульної системи навчання звантаженість студентів зростає за рахунок самостійної, індивідуально-дослідницької роботи, необхідності творчого підходу до навчання, широкій участі в олімпіадах, науковій роботі, масових фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходах. Все це має величезне значення для формування вчителя нового покоління, але створює в студентів дефіцит часу. Хоча при такій існуючій системі, студент не стільки не встигає, а часом не бажає витратити свій час на заняття фізичним вихованням. Особливо велике значення ці фактори мають для студентів з відхиленнями у стані здоров'я, які віднесені до спеціальної медичної групи. В зв'язку з цим нами було проведено визначення мотивів до систематичного відвідування занять із фізичного виховання методом анкетного опитування студентів спеціальної медичної групи першого курсу. Встановлено, що на початку навчального року більше 68,0% цікавились доцільністю занять з фізичного виховання та

їх користю для здоров'я, у 79,8% великий інтерес викликали питання самоконтролю та самооцінки ефекту впливу фізичних навантажень на організм, у 52% - питання з методики самостійних занять фізичними вправами. Між тим, дані проведеного анкетування показали низький відсоток студентів (23%), які володіють знаннями, вміннями та навичками, щодо використання засобів фізичної культури для підтримки та поліпшення стану власного здоров'я.

Як свідчать дані нашого дослідження мотиви до занять фізичними вправами у студентів у динаміці навчання у ВНЗ мають тенденцію до зміни пріоритетів щодо цих питань. Так, мотивація до відвідування занять з фізичного виховання у спеціальної медичної групи для одержання заліку у студентів першого курсу, на другому курсі змінюється на мотивацію до позитивної оцінки значущості впливу фізичної культури на організм, як засобу зміцнення здоров'я, підвищення функціональних можливостей організму та розвитку фізичних якостей, корекції постави, вдосконалення тілобудови. На основі врахування особливостей мотивації студентів спеціальної медичної групи нами була розроблена методика організації стимулювання ціннісно-змістовної компетенції у процесі фізичного виховання у вищому навчальному закладі. Активізацію формування ціннісно-змістовної компетенції на заняттях з фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи ми пов'язали зі змістом навчального матеріалу – оновлення значущості попередніх знань, щодо їх оздоровчого ефекту, рухових умінь й навичок, їх доступності для виконання, урахування сучасних досягнень науки з методики оптимального фізичного навантаження на організм, розкриття практичного значення вивчених рухових умінь (легкої атлетики, ритмічної гімнастики, плавання та інше) для своєчасної корекції стану організму та підтримки його здоров'я та навчання студентів упевненості у власних силах. Так, під час курсу легкої атлетики, паралельно проводились бесіди, на яких пояснювалось, що, наприклад, довготривале фізичне навантаження для студентів спеціальної медичної групи у вигляді швидкої ходи протягом 10-15 та більше хвилин в аеробному режимі на заняттях з фізичного виховання покращує загальний стан здоров'я, що визначається кількісною зміною показника формули здоров'я, підвищує рівень фізичної працездатності організму, розвиває серцево-судинну та дихальну системи. Тобто, безперервне проходження 2000 м швидкою ходою протягом 12 занять з курсу легкої атлетики, дозволяло наочно демонструвати студентам як у них поліпшувалось загальне самопочуття, зменшувались обсяг талії та вага, й загалом покращувалась антропометричні дані, що стимулювало багатьох з них відвідувати не 2 обов'язкових заняття на тиждень, а більше.

Таблиця

А наприклад, при тестуванні Гарвардського степ-тесту, студентам пояснювалось, що його показники характеризують рівень загальної фізичної працездатності організму, який дозволить їм у майбутньому житті та професії бути витривалими та легше переносити фізичні та психологічні навантаження, з якими вони можуть стикнутися. Таким чином ми встановили, що основними детермінантами активізації ціннісно-змістовної компетенції студентів спеціальної медичної групи у вищому навчальному закладі є: зміст навчального матеріалу (новизна у викладанні фізкультурно-оздоровчих методик з урахуванням сучасних досліджень щодо оптимізації використання рухових вправ відповідно фізичним можливостям організму, практичне значення знань, вмінь та навичок); організована навчально-виховна рухова діяльність (оволодіння новими психологічно-комфортними для конкретної особистості студента засобами рухової активності при самостійних заняттях); відносини між учасниками фізкультурно-оздоровчого процесу (створення оптимальних умов для рухової діяльності та психологічного комфорту у процесі спілкування, спільна оздоровчо-виховна діяльність, педагогічний оптимізм, контроль за впливом на організм набутих рухових умінь та навичок). Найбільш комфортною формою визначеною студентами була підготовка та участь у змаганнях з ритмічної гімнастики «Свято руху, краси і здоров'я».

ВИСНОВКИ. Таким чином, можна констатувати, що суттєвість ціннісно-орієнтованої установки підтримки особистого здоров'я студентів спеціальної медичної групи базується на цілеспрямованому осмисленні та особистісній оцінці значущості впливу тих чи інших засобів фізичної культури на осмислене управління рівнем фізичного стану організму, його корекції відповідно діагнозу захворювання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бальсевич, В.К. Концепция альтернативных форм и организаций физического воспитания детей и молодежи [Текст] / В.К. Бальсевич // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. - 1996. - №1. - С. 23-25.
2. Бартенева І.О. Професійна діяльність учителя у вихованні емоційно-позитивного ставлення підлітків до навчання: Автореф. дис. к.пед.н.- Одеса, 2000.- 18с.
3. Дубогай О. Д. Інтегральна оцінка оздоровчого ефекту фізичного виховання на організм студентів спеціальної медичної групи / О. Д. Дубогай, Я. Білінській // Матеріали Міжнар. наук. конф. – Переяслав-Хмельницький, 2003. – с. 10.
4. Дубогай О.Д. Щоденник зміцнення здоров'я. - К.: Орія-ни, 2002.
5. Завидівська Н. Н Формування навичок здорового способу життя у студентів вищих навчальних закладів : навч. посіб. з фіз. виховання для студ. вищих навч. закладів. – Л. : Львів. держ. ун-т фіз. культури, 2009. – 120 с.
6. Makeeva, V. S. Professionalno-lichnostnoe razvitiye buduschego uchitelya v protsesse fizicheskogo vospitaniya: monografiya / V. S. Makeeva. - Orel: Izd-vo OrelGTU, 2001. - 295 s.
7. Motiviyi uchebnoy deyatelnosti studentov: ucheb. posobie [Текст] / pod red. A.K. Dusavitskogo. Harkov: HGU, 1987. 55 s.

8. Chernyaev, V. V. Aktualizatsiya samopoznaniya studentov v usloviyah gumanitarno-orientirovannogo obrazovaniya / V. V. Chernyaev, K. Yu. Akulova // Kultura fizicheskaya i zdorove. - 2006. - # 2 (8). - S. 50-53.
9. Shevtsov, S. A. Samoregulyatsiya zdorovya v povsednevnoy zhizni / S.A. Shevtsov - SPb.: Izd-vo «DILYa», 2005. 160 s.
12. Schukina, G. I. Aktivizatsiya poznavatelnoy deyatel'nosti uchashchihya v uchebnoy protsesse / G. I. Schukina. — M.: Prosveschenie, 1979. - 160 s.

УДК 612.821-057.874:616.711-007.5

Дычко В.В., Мельник И.Н.

ГВУЗ «Донбасский государственный педагогический университет» г. Славянск, Украина

РЕАКТИВНЫЙ ОТВЕТ НЕЙТРОФИЛЬНЫХ ЛЕЙКОЦИТОВ ПЕРИФЕРИЧЕСКОЙ КРОВИ ДЕТЕЙ СО СКОЛИОЗОМ В ВОЗРАСТЕ 7-10 ЛЕТ

В работе представлены результаты изучения уровня реактивного ответа полиморфно ядерных нейтрофильных лейкоцитов периферической крови у детей со сколиозом и практически здоровых сверстников в возрасте 7-10 лет, что показывает зависимость от пола и показателей, характеризующих реактивный ответ нейтрофилов периферической крови. Девочки имеют склонность к повышению реактивного ответа нейтрофилов по сравнению с мальчиками со сколиозом. У детей со сколиозом в возрасте 7-10 лет несколько понижен уровень реактивного ответа нейтрофилов периферической крови. Это нам позволило свидетельствовать о возможности благоприятного прогноза психофизического развития детей этого возраста.

Ключевые слова. Подростки 11-14 лет, сколиоз, адаптационное напряжение, иммунокомпетентные клетки, клеточная реактивность.

Дычко В.В., Мельник И.Н. Реактивна відповідь нейтрофілних лейкоцитів периферичної крові дітей з сколіозом у віці 7 – 10 років. У роботі представлені результати вивчення рівня реактивної відповіді поліморфно ядерних нейтрофілних лейкоцитів периферичної крові у дітей з сколіозом і практично здорових однолітків у віці 7-10 років, що показує залежність від полу і показників, що характеризують реактивну відповідь нейтрофілів периферичної крові. Дівчатка мають схильність до підвищення реактивної відповіді нейтрофілів в порівнянні з хлопчиками з сколіозом. У дітей з сколіозом у віці 7-10 років декілька знижений рівень реактивної відповіді нейтрофілів периферичної крові. Це нам дозволило свідчити про можливість сприятливого прогнозу психофізичного розвитку дітей цього віку

Ключові слова. Підлітки 11-14 років, сколіоз, адаптаційну напругу, імунокомпетентні клітки, клітинну реактивність.

Dichko V., Melnik I. Reactive response of peripheral blood neutrophils of children with scoliosis at the age of 7 - 10 years. Despite of significant progress in the study of the reactivity of neutrophils and mechanisms underlying their reactive response, the ability of neutrophils and their reactivity of anti-inflammatory compounds is still uncharted field of immunology. The purpose of the research. To explore the functional state of neutrophils in peripheral blood of children with scoliosis at the age of 7 - 10 for. Recourses and methods of research. The study was conducted in 15 children aged 7-10 years with scoliosis (9 boys and 6 girls). But in the control group, similar studies were carried out on 22 healthy peers (12 boys and 10 girls). Results and their discussion. Based on the concise information on neutrophils, which play an important role in non-specific antimicrobial protection, we carried out research aimed at establishing a reactive response of neutrophils in peripheral blood of children with scoliosis in the age group (7-10 years). About the reactive response of peripheral blood neutrophils of children with scoliosis we can judge by performance index of reactive response of neutrophils peripheral blood neutrophil-lymphocyte ratio, the index shift of neutrophils, white blood cells, the ratio of neutrophils and monocytes, limfoitarno-granulocytic index, the ratio of leukocyte and erythrocyte sedimentation rate, index of non-specific reactivity which is the basis for the multiple functions of neutrophils. Summarizing and perspectives for future research. Thus, the level of reactive response of polymorph nuclear neutrophil leucocytes of peripheral blood of children with scoliosis at the age of 7-10 years is dependent on gender and indicators characterizing the reactive response of peripheral blood neutrophils. Girls tend to increase the reactive response of neutrophils compared with boys with scoliosis. In children with scoliosis at the age of 7-10 years the level of reactive response of peripheral blood neutrophils is lower. This enabled us to indicate the possibility of a favorable prognosis of developmental needs of such children.

Key words. Teenagers 11-14 flow, scoliosis, adaptation tension, immunocompetency cages, cellular reactivity.

Постановка проблеми. Анализ последних исследований и публикаций. Нейтрофилы – короткоживущие клетки, они составляют до 95 % общего количества лейкоцитов периферической крови и содержатся также в тканях; могут адгезировать к эндотелиальным клеткам, которые устилают кровеносные сосуды и понижать кровоток, проникать между эндотелиальными клетками. Нейтрофильные лейкоциты одними из первых встречают “непрощенных гостей” (патогенных и условно патогенных микроорганизмов), которые проникают через защитные барьеры организма. Данные клетки чрезвычайно чувствительны к малейшим изменениям гомеостаза, они способны быстро покидать кровеносное русло и формировать иммунный ответ к болезнетворным микроорганизмам. Нейтрофилы характеризуются высокой биологической активностью, и владеют большим набором антибиотических белков и гидролаз как щелочных так и кислотных, которые сохраняются в гранулах двух типов. Огромный микробиоцидный и цитологический потенциал позволяет им эффективно нейтролизовать и элиминировать патогенные и условно патогенные микроорганизмы. При активации нейтрофилы могут